

Kod ucznia

Suma punktów

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii

2011/2012

województwo
kujawsko – pomorskie

ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia.

Test składa się z 36 zadań. Na jego rozwiązanie masz 120 minut. Czytaj uważnie wszystkie polecenia. **Starannie** zapisuj odpowiedzi. Jeżeli nie potrafisz rozwiązać zadania przejdź do następnego, wróć do niego później. Test wypełnij długopisem lub piórem. **Nie używaj korektora.**

Powodzenia!

1. Na mapie zaznaczono wybrane miasta i niektóre trasy przelotów samolotów nad Europą. (0-4p.)

A - Podaj nazwy kolejnych państw, nad którymi leci samolot z Wenecji do Bergen.

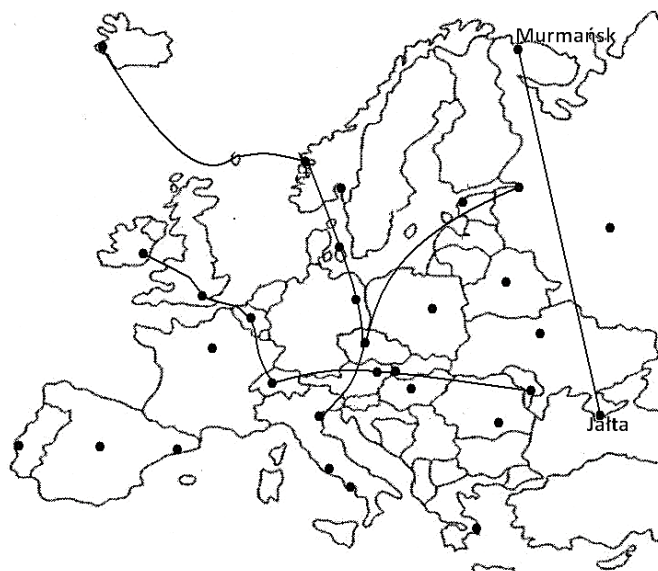
Odpowiedź:

.....

.....

B - Wpisz na mapę odpowiednie cyfry tak, aby jednoznacznie wskazywały miasto, w którym znajduje się:

1. Luwr 2. Sagrada Familia

C - Wpisz nazwy kolejnych stref roślinnych, nad którymi przelatuje samolot z Jałty do Murmańska.

 → → →

2. Podkreśl nazwę kraju, do którego pojedziesz, aby zobaczyć: (0-2p.)

- najdłuższe fiordy – Szwecja, Norwegia, Irlandia, Islandia, Serbia, Słowenia
- największe gejzery – Szwecja, Norwegia, Irlandia, Islandia, Serbia, Słowenia

3. Dobierz w pary miasto i nazwę najbliższego portu lotniczego. (0-1p.)

a. Kraków	1. Ławica
b. Poznań	2. Pyrzowice
c. Gdańsk	3. Balice
	4. Rębiechowo

Odpowiedź: a. b. c.

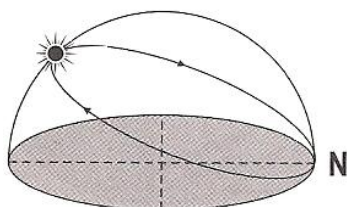
4. Dzisiaj, 28.02.2012r. o godz. 19⁰⁰ na lotnisku Okęcie (52°N, 21°E) planowane jest lądowanie samolotów z USA i z Kazachstanu. **Oblicz**, w którym dniu i o której godzinie czasu miejscowego wystartował samolot w Nowym Jorku (41°N, 74°W) i w Astanie (51°N, 71°E), jeżeli każdy lot trwał 9 godzin. (0-6p.)

Obliczenia:

Odpowiedź: Samolot z Nowego Jorku wystartował dn. o godz.....,
a z Astany dn. o godz..... czasu miejscowego .

5. Rysunek przedstawia pozorną wędrówkę Słońca nad horyzontem. **Wykreśl** błędne daty i miejsca, aby podpis do rysunku był poprawny. (0-1p)

Rys. Pozorna wędrówka Słońca nad horyzontem

21III 22VI 23IX 22XII

Źródło: Świtalski P., Podstawy geografii fizycznej. Zestaw zadań, TURPRESS, Toruń 2005

równik, Zwrotnik Raka, Zwrotnik Koziorożca,
koło podbiegunowe północne, koło podbiegunowe południowe

6. **Podkreśl** nazwy wysp, na których występują: (0-3p.)

- dni i noce polarne – Galapagos, Kuba, Spitsbergen, Nowa Ziemia, Jawa, Ziemia Ognista
- Słońce górujące w zenicie – Galapagos, Kuba, Spitsbergen, Nowa Ziemia, Jawa, Ziemia Ognista
- dzień zawsze równy nocy – Galapagos, Kuba, Spitsbergen, Nowa Ziemia, Jawa, Ziemia Ognista

7. **Oblicz**, na jakiej wysokości góruje Słońce w miastach „18 południka” w pierwszym dniu astronomicznego lata w Europie.

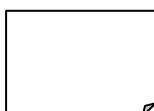

Określ, po której stronie nieba Słońce góruje w tych miastach. (0-4p.)

Obliczenia:

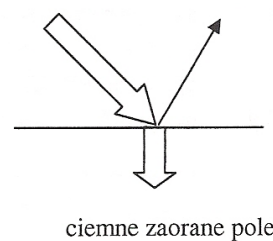
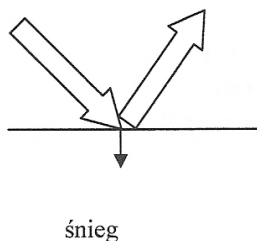
Odpowiedź:

	Wysokość górowania Słońca	Strona nieba
Bydgoszcz (53°08'N, 18°E)		
Kapsztad (33°58'S, 18°E)		

8. Wpływ, którego z czynników klimatotwórczych na temperaturę powietrza, pokazuje rysunek. **Wybierz odpowiedź:** (0-1p.)

- A – kąt padania promieni słonecznych
- B – pokrycie terenu
- C – szerokość geograficzna
- D – wszystkich powyższych

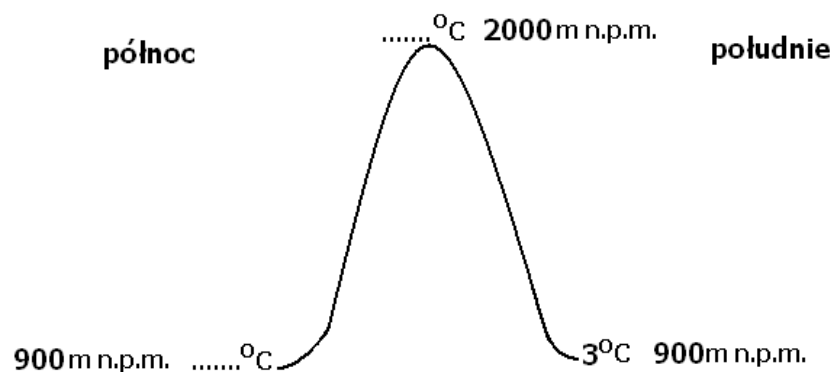
Źródło: Wład P., Geografia, Zbiór 750 zadań, Wydawnictwo Oświatowe ORTUS, Piaseczno 2005

9. **Skreśl** odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania były prawdziwe. (0-2p.)

- Linia wieloletniego śniegu występuje najwyżej n.p.m. w rejonie **równika/zwrotnika**.
- **Najmniejsze/największe** roczne amplitudy temperatury obserwuje się w głębi kontynentu.

10. **Uzupełnij** rysunek przedstawiający warunki powstawanie **wiatru halnego po polskiej stronie Tatr**, zaznaczając na nim zjawiska pogodowe zgodnie z objaśnieniami. **Oblicz i zapisz** temperaturę powietrza na szczycie i po północnej stronie gór. (0-5p.)

Objaśnienia:

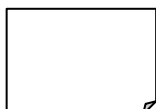
- (W)** **(N)** - ośrodki ciśnienia
- - kierunek wiatru halnego
- strefa opadów

Obliczenia:

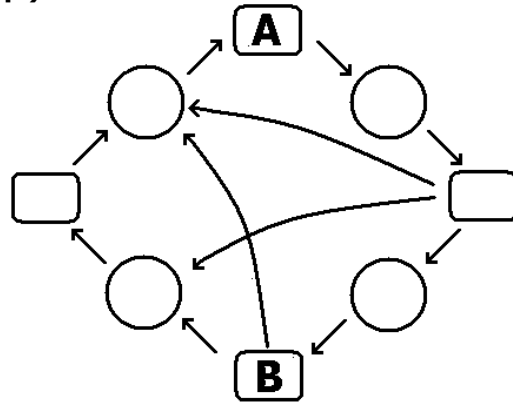
11. W każdym szeregu **skreśl** element **niespełniający** kryterium zaszeregowania. (0-3p.)

- rosa, mżawka, szron, szadź, gołoledź
- mada, bielica, rędzina, czarnoziem, czarna ziemia
- step, pampa, preria, selwa, sawanna

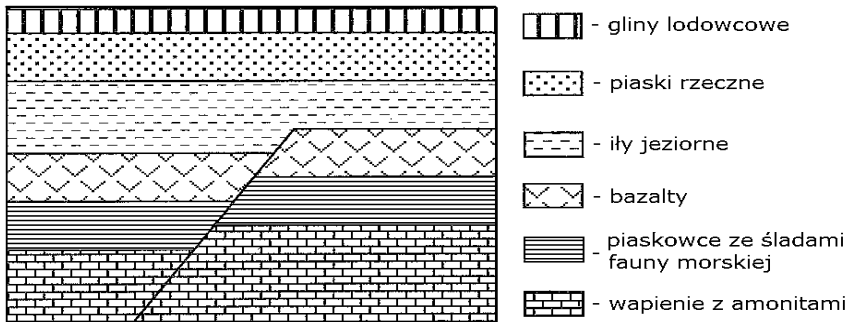

12. Z podanych określeń ułóż cykl skałotwórczy. (0-2p.)

- A** – magma
- B** – skały osadowe
- C** – skały magmowe
- D** – skały metamorficzne
- E** – przetapianie
- F** – działanie wysokiej temperatury i ciśnienia
- G** – niszczenie, transport, akumulacja
- H** – krzepnięcie i krystalizacja

13. Na podstawie zamieszczonego przekroju geologicznego wykonaj polecenia: (0-4p.)

- gliny lodowcowe
- piaski rzeczne
- ily jeziorne
- bazalty
- piaskowce ze śladami fauny morskiej
- wapień z amonitami

Źródło: Wład P. Zbiór zadań. Wydawnictwo Oświatowe ORTUS, 2005

A - Uporządkuj wymienione wydarzenia – od najstarszego do najmłodszego - wpisując w kratki odpowiadające im numery.(0-4p.)

1. – Akumulacja w środowisku lądowym
2. – Akumulacja w środowisku morskim
3. – Nasunięcie lądolodu
4. – Powstanie uskoku tektonicznego
5. – Wylewy lawy

najstarsze					najmłodsze	

B – Określ wiek:

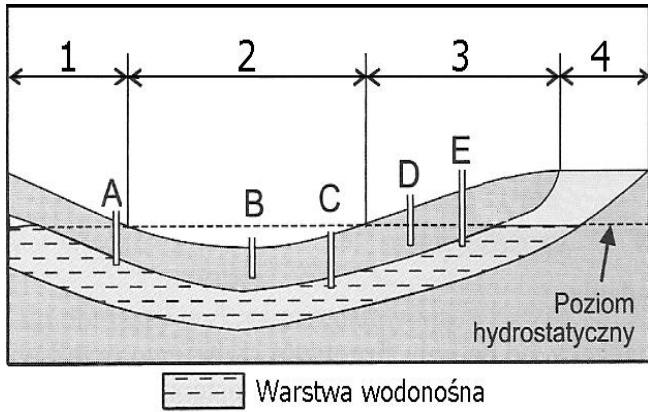
- bezwzględny wapieni (nazwa ery)
- względny uskoku tektonicznego
-

14. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F. (0-3p.)

- Erozja wgłębna rzeki jest tym większa im mniejszy jest spadek rzeki.
- Ruchy masowe są tym intensywniejsze, im większe jest nachylenie stoku.
- Wraz ze wzrostem kwasowości wody intensywność wietrzenia chemicznego wzrasta.

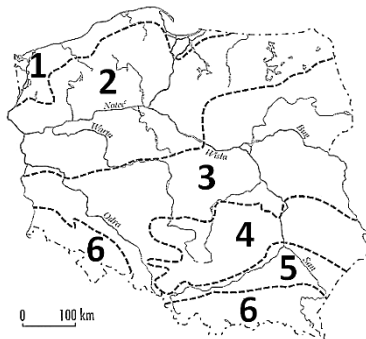
15. Rysunek przedstawia przekrój przez basen artezyjski. Uzupełnij luki w zdaniach. (0-3p.)

Zasilanie wód podziemnych przez opady odbywa się na obszarze zaznaczonym cyfrą Woda samoczynnie wypływa na powierzchnię w studni oznaczonej literą W Polsce wody artezyjskie występują na Nizinie

Źródło: Wład P., Geografia I, Wydawnictwo ORTUS, Raszyn 2000.

16. Wpisz w kratkę numer, którym zaznaczono na mapie pas rzeźby właściwy dla podanej krainy geograficznej. (0-3p.)

	Szeskie Wzgórza
	Wał Trzebnicki
	Niecka Nidziańska

Opracowano na podstawie: Dudek E., Wójcik J., Geografia 3, Wydawnictwo Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006.

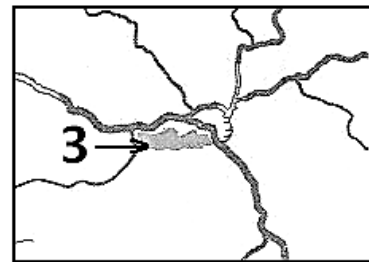
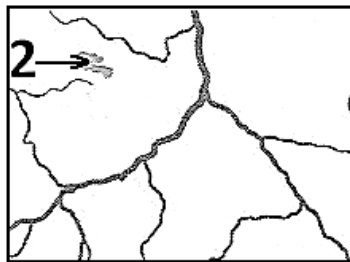
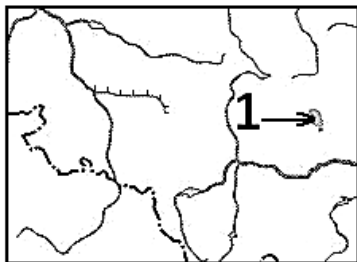
17. Mapy przedstawiają charakterystyczne fragmenty sieci rzecznej Polski: (0-4p.)

A – Rozpoznaj i wpisz pod mapami nazwy zaznaczonych parków narodowych.

0 100 km

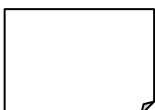
Opracowano na podstawie: Borzyńska M., Smoręda M., Szewczyk I., Bliżej geografii, WS i P, Warszawa 2010.

1. 2. 3.

B - Podkreśl walory, które podlegają szczególnej ochronie w przedstawionych parkach:

- Park 1 – jaskinie i skałki, jeziora rynnowe, stożki piargowe, wydmy śródlądowe, gołoborza
- Park 2 – jaskinie i skałki, jeziora rynnowe, stożki piargowe, wydmy śródlądowe, gołoborza
- Park 3 – jaskinie i skałki, jeziora rynnowe, stożki piargowe, wydmy śródlądowe, gołoborza

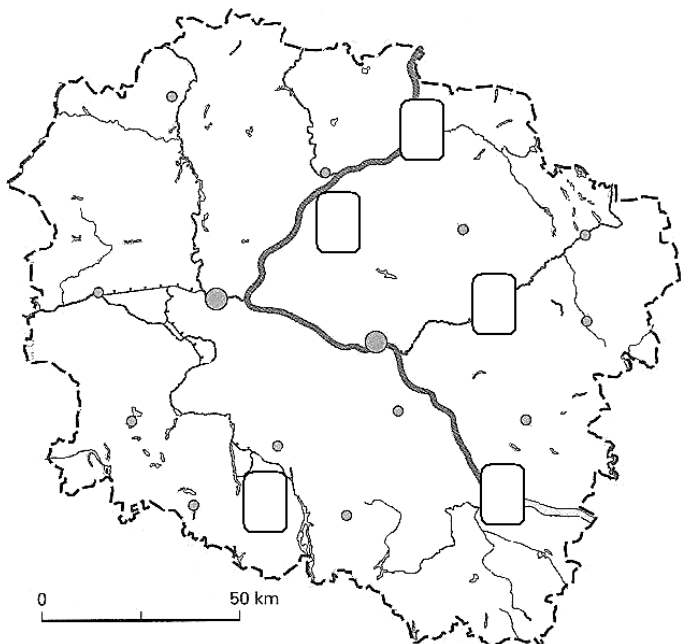

18. Na mapie województwa kujawsko-pomorskiego: (0-4p.)

A – **Narysuj**, przerywaną linią, przebieg głównego działu wód między dorzeczem Wisły i Odry na terenie województwa.

B - **Zaznacz** położenie miast, w których znajdują się przedstawione na zdjęciach obiekty wpisując nazwę miasta pod zdjęciem, a odpowiedni numer we właściwe okienko na mapie.

Opracowano na podstawie: Zieliński K., Odkrywamy świat, Część 2, WS i P, Warszawa 2003.

Źródło: <http://www.visitkujawsko-pomorskie.pl>
<http://www.zamkipolskie.com>
<http://fotoforum.gazeta.pl>

1.

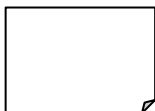
2.

3.

19. **Wpisz** do tabeli nazwę metody, którą najczęściej stosuje się do przedstawienia na mapie podanych zjawisk geograficznych. (0-2p.)

Zjawisko geograficzne	Metoda kartograficzna
Głębokość jeziora Gopło	
Gęstość zaludnienia w woj. kujawsko-pomorskim według powiatów	

20. Na mapie numerami zaznaczono wybrane krainy geograficzne. Przyporządkuj każdej krainie jeden czynnik utrudniający rozwój rolnictwa na jej terenie. (0-2p.)

- Czynniki:
 A – urozmaicona rzeźba i znaczne zagrożenie erozją gleb,
 B – krótki okres wegetacyjny i przewaga słabych gleb,
 C – niewielkie opady i przesuszenie gleby,
 D – płytko zalegające wody gruntowe

Odpowiedź: 1. 2. 3. 4.

Opracowano na podstawie: Dudek E., Wójcik J., Geografia 3, Wydawnictwo Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006.

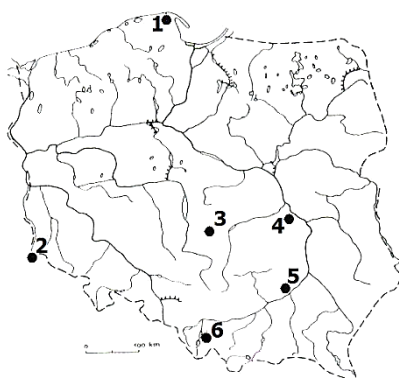
21. Dwie mapy przedstawiają obszary uprawy głównych roślin żywieniowych i jedna rozmieszczenie hodowli w Polsce. Rozpoznaj i wpisz pod mapami nazwy roślin uprawnych lub zwierząt. (0-3p.)

Źródło: Borzyńska M., Smoręda M., Szewczyk I., Bliżej geografii, WS i P, Warszawa 2010.

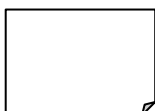
.....

22. Na mapie zaznaczono lokalizację wybranych, dużych elektrowni, a w ramce ich rodzaje. Uzupełnij luki w tabeli tak, aby zestawienie było poprawne. (0-3p.)

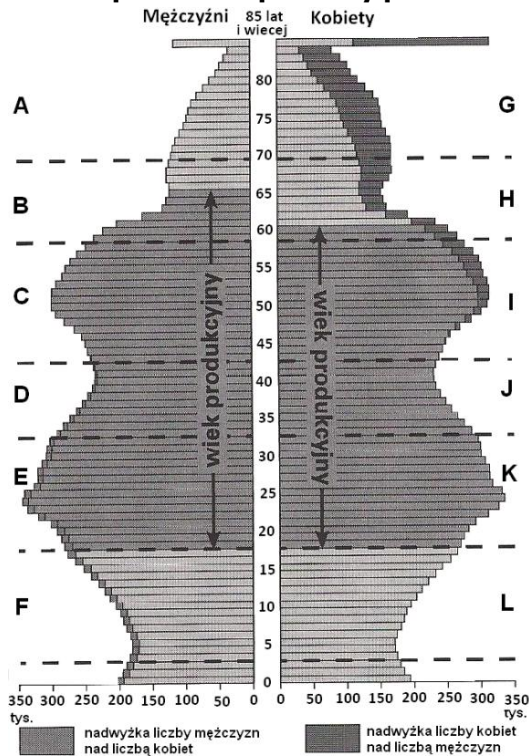

ciepłna opalana węglem kamiennym,
 ciepłna opalana węglem brunatnym,
 hydroelektrownia

Numer na mapie	Elektrownia	Rodzaj elektrowni
1		
	Kozienice	
3		

23. Na podstawie piramidy płci i wieku ludności Polski w 2007 roku wykonaj polecenia: (0-3p.)

Źródło: Rocznik Statystyczny GUS, 2008 r.

A - Napisz literę, którą na piramidzie oznaczono mężczyzn urodzonych w latach 1990-2004.

Odpowiedź:

B - Oblicz, ile testów przyrodniczych powinna przygotować Centralna Komisja Egzaminacyjna na tegoroczny egzamin gimnazjalny, aby każdy trzecioklasista w wieku 15 lat otrzymał jeden test.

Obliczenia:

Odpowiedź:

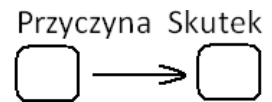
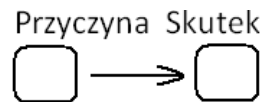
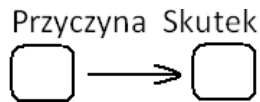
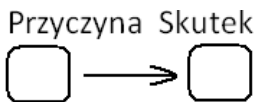
C - Napisz, co oznacza rozszerzająca się podstawa piramidy.

.....

24. Połącz w pary przyczyny i skutki zjawisk demograficznych. Wpisz w kratki właściwe oznaczenia literowe pamiętając, że każdą literę możesz użyć tylko raz. (0-4p.)

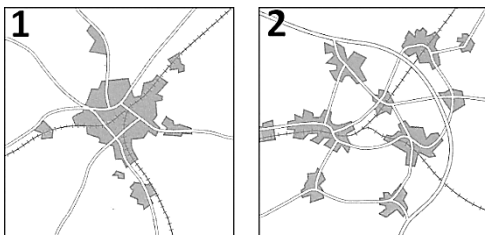
- A – duża liczba wyjeżdżających z kraju
- B – niski przyrost naturalny
- C – starzenie się społeczeństwa
- D – duża imigracja

- E – migracja wieś - miasto
- F – wzrost urbanizacji
- G – ujemne saldo migracji
- H – wzrost liczby ludności

25. Uzupełnij: (0-3p.)

A - podpisz do rysunków nazwami typów zespołów miejskich.

1. -
 2. -

Źródło: Borzyńska M., Smorenda M., Szewczyk I.: Bliżej geografii. Zeszyt ćwiczeń, część 2., WS i P Warszawa 2010

B - luki w zdaniach nazwami miast.

Ozorków, Pabianice i Zgierz należą do zespołu miejskiego, w którym największym miastem jest
 Wejherowo, Reda i Rumia należą do zespołu miejskiego, w którym największym miastem jest

26. **Wpisz** na schemacie brakujące nazwy mieszanych odmian człowieka charakterystycznych dla obu Ameryk. (0-1p.)

27. Dla każdego obszaru **wyberz** dwie najważniejsze bariery ograniczające osadnictwo. (0-2p.)

Himalaje

- A – duża wysokość n.p.m.
- C – podmokłe tereny

- B – mała ilość światła
- D – niskie ciśnienie atmosferyczne

Gobi

- A – wieloletnia zmarzlina
- C – słaby dostęp do wody

- B – wysokie roczne amplitudy temperatury powietrza
- D – bardzo duże różnice wysokości względnych

28. Które z poniższych stwierdzeń charakteryzują kontrasty społeczne i gospodarcze w Indiach? **Wyberz** odpowiedź. (0-1p.)

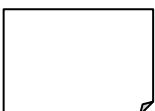
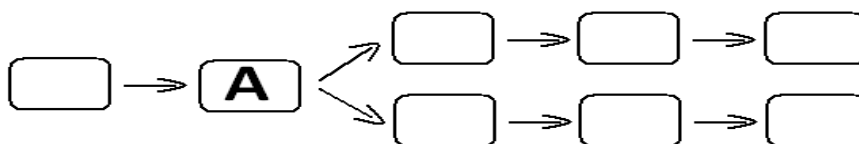
- I. Obok luksusowych rezydencji istnieją slumsy, gdzie egzystują ludzie na granicy nędzy.
- II. W miastach rozwija się przemysł wysokiej technologii, a na wsiach nadal stosuje się prymitywne metody uprawy ziemi.
- III. Szereg uczelni kształci na najwyższym światowym poziomie, ale ponad 30% dorosłych mieszkańców nie potrafi pisać i czytać.

- A. tylko I
- B. I i II
- C. I, II i III
- D. I i III

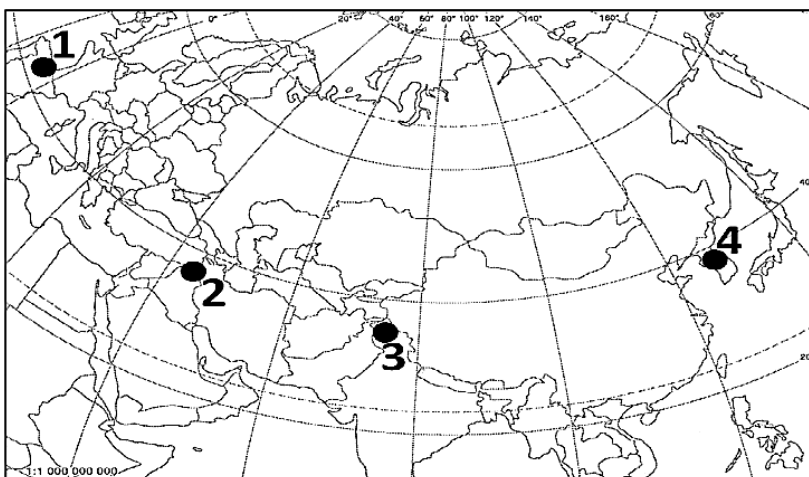
29. Z podanych problemów, z którymi **współcześnie** borykają się mieszkańcy Afryki w strefie Sahelu, **ułoż** ciąg przyczynowo – skutkowy. (0-2p.)

- A – niedobór żywności
- B – przeludnienie
- C – głód
- D – pustyńnienie
- E – dużą umieralność dzieci i niemowląt
- F – słabe odrastanie trawy
- G – zwiększona podatność na choroby
- H – nadmierny wypas bydła

30. Na mapie cyframi 1-4 zaznaczono miejsca niektórych współczesnych konfliktów w Eurazji. Każdemu obszarowi konfliktu przyporządkuj jeden opis. (0-2p.)

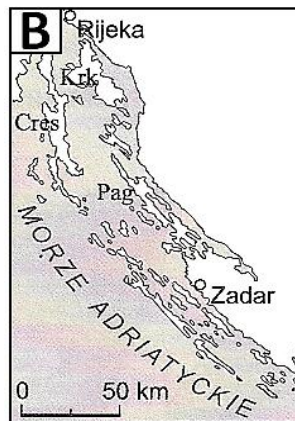
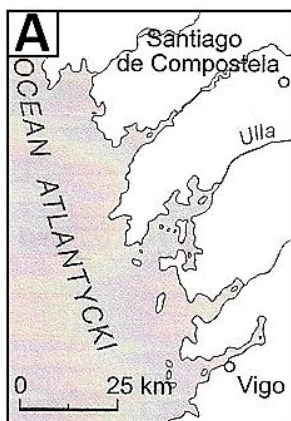
- a. Konflikt narodowościowy o autonomię regionu zamieszkanego przez Basków.
- b. Podział państwa na dwie części o różnych ustrojach politycznych i gospodarczych.
- c. Konflikt narodowościowy o prawo do istnienia państwa palestyńskiego.
- d. Dążenie Kurdów do uzyskania pełnych praw jako mniejszość narodowa.
- e. Zadawniony spór terytorialny o Kaszmir.

Źródło:
<http://zadane.pl/zadanie/1154961>

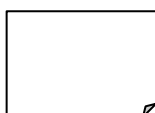
Odpowiedź: 1. 2. 3. 4.

31. Mapy przedstawiają fragmenty wybrzeży Europy. Uzupełnij tabelę wpisując nazwy typów oraz jedno podobieństwo i jedną różnicę dotyczącą cech tych wybrzeży. (0-3p.)

Źródło: Borzyńska M., Smorenda M., Szewczyk I.: *Blżej geografii. Zeszyt ćwiczeń, część 1.*, WS i P Warszawa 2009

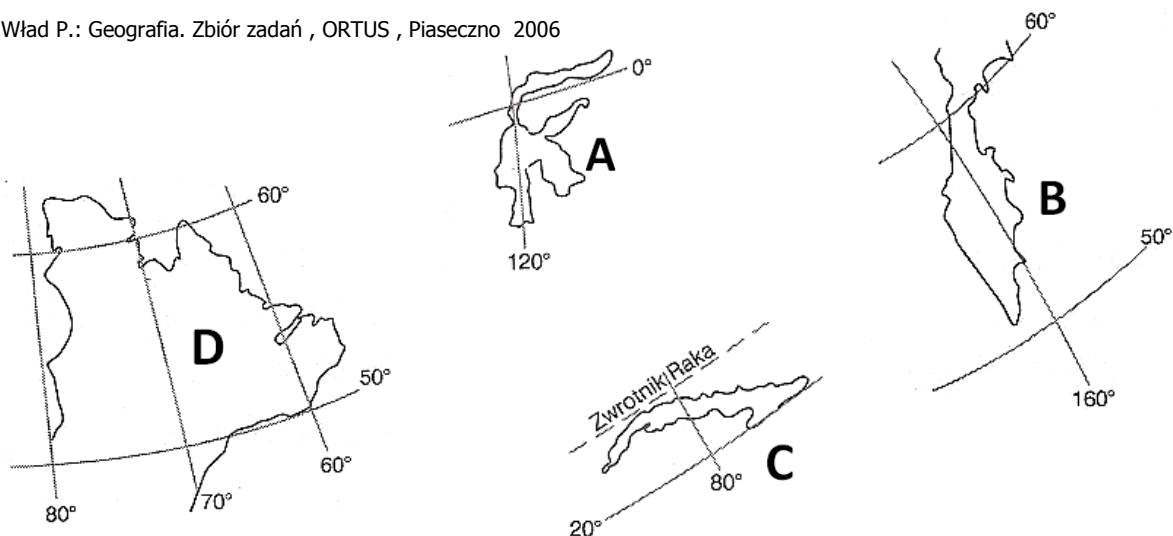
	Typ wybrzeża	Podobieństwo	Różnica
A			
B			

32. Oczka siatki kartograficznej przedstawiają położenie obiektów geograficznych. Rozpoznań je i uzupełnij luki nazwami własnymi obiektów. (0-4p.)

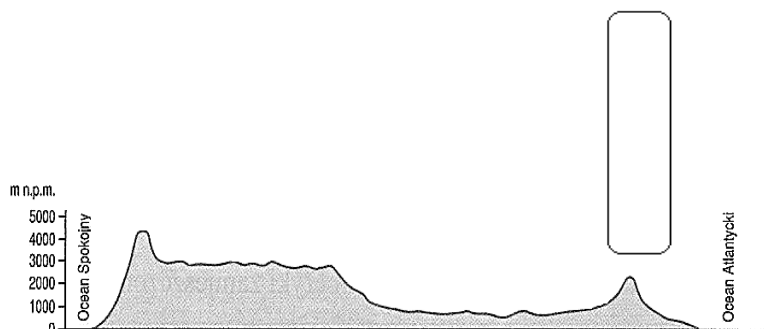
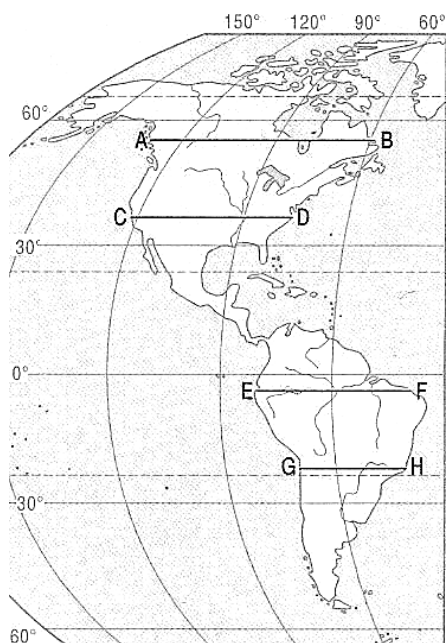
Źródło: Wład P.: Geografia. Zbiór zadań, ORTUS, Piaseczno 2006

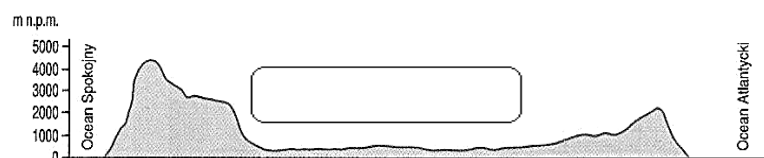
- A - wyspa B - półwysep
 C - wyspa D - półwysep

33. Ustal, wzdłuż których linii na mapie narysowane są dwa przekroje kontynentu. (0-3p.)

Uwaga: Przekroje i mapa wykonane są w różnej skali!

1

2

Źródło: Możdzierz U.: Geografia regionalna świata. Zeszyt ćwiczeń dla gimnazjum, NOWA ERA, Warszawa 2002

A - Skreśl część pogrubionego tekstu, aby informacja była poprawna.

Przekrój nr 1 wykonano wzdłuż linii **AB/CD/EF**, a przekrój nr 2 wzdłuż linii **CD/EF/GH**

B - Rozpoznań wielkie formy ukształtowania powierzchni i **wpisz** ich nazwy własne w ramki na przekrojach.

34. W każdym zestawie nazw geograficznych skreśl jedną, która nie spełnia kryterium przyporządkowania. (0-2p.)

- Kaledońskie – Rodopy – Wogezy – Smocze – Skandynawskie
- Padańska – Turańska – Wołoska – Podlaska – Nadkaspiska

35. Rozpoznaj na zdjęciach formy rzeźby terenu. Podaj ich nazwy oraz czynnik i proces, który je ukształtował. (0-4p.)

Źródło: <http://ngt.pl/users/zermatt/?polski-grzebien,66> , <http://netsprint.encyklopedia.pwn.pl/haslo.php?id=492732>

.....
nazwa formy

.....
nazwa formy

.....
czynnik rzeźbotwórczy

.....
czynnik rzeźbotwórczy

.....
nazwa procesu

.....
nazwa procesu

36. Z „rzeki” liter tworzących absurdalne wyrażenie wykreśl „pięć liter”, tak aby pozostałe utworzyły nazwę jednej z form terenu występujących na terenie naszego województwa. (0-1p.)

P I P R Ę A D Ć O L I L I N T E A R

Odpowiedź:

Opracowano na podstawie: Augustyniak M., Zich M.: Geografia w grach i zabawach, Oficyna Wydawnicza 'Leksykon', Będzin 1994.

